

BUDAPEST XIV. KERÜLETI JÓKAI MÓR ÁLTALÁNOS ISKOLA

1145 Budapest, Erzsébet királyné útja 35-37.

Igazgató: Hudu Mariann

Telefon: 467-0918, 467-0919, OM azonosítója: 035048

e-mail: igazgato.jokaibp14@gmail.com

jokaisuli14.gazdasagi@gmail.com

www.jokailapja.hu

HATÁRTALANUL ERDÉLYBEN - 2024. június 23-29.

„Erdély felé indultam boldogan,

Erdély felé vártak rám oly sokan.

Erdély felé annyi minden eszembe jut,

Erdély felé a szívem felragyog.”

Alapi István-Pataky Attila

Közel 40 érdeklődő diákkal és 4, mindenre elszánt pedagógussal indultunk útnak 2024. június 23-án, hogy a Határtalanul program keretében felfedezzük Erdélyt. Ilyen nagy létszámban – szinte a teljes hetedik évfolyam – iskolánkból még sosem utaztunk a határon túlra, így aztán nagy volt az izgalom az utazás előtti napokban.

A gyerekek előkészítő foglalkozásokon, balesetvédelmi oktatásokon vettek részt, és ellátogattak a Magyarország Házába is, ahol egy rendhagyó óra keretében készültek fel az útra. Nagy sikere volt az Barangoló digitális tartalomtárnak, amit több alkalommal is használtunk a felkészüléskor.

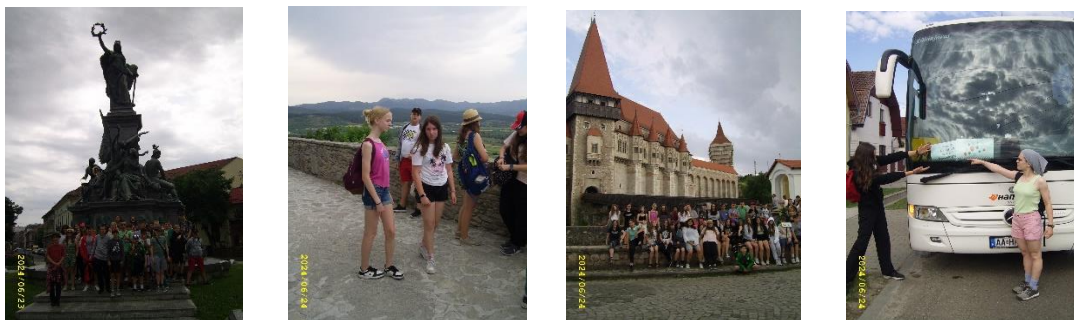
Június 23-án korán indultunk, hiszen már azon a napon is sok program várt ránk. A gyors határátlépés után hamar megérkeztünk **Aradra**, a „Magyar Golgotára”. A település neve összeforrt történelmünk egyik legtragikusabb eseményével. Arad megye székhelyén a Szabadság-szobornál hajtottunk fejet. Az alkotás elkészülésének előzményeihez tartozó fontos adalék: a királyi pár százezer koronát adományozott a megbékélés jeleként a honvédek segélyezésére. Ez adott alapot egy szoborpályázat kiírására. A pályázatot Huszár Alfréd nyerte meg és haláláig dolgozott a művön. Tanítványa, Zala György örökölte a feladatot, aki alaposan átdolgozta a tervet. Így alakult ki a végső forma.

Továbbutazva már messziről feltűnt „magos **Déva vára**”. A város a hazai reformáció történetében is fontos szereppel bír: itt született Dévai Bíró Mátyás, a „magyar Luther”, és a dévai várban raboskodva fejezte be életét az erdélyi unitárius egyház alapítója, Dávid Ferenc. Itt várt már bennünket „Robi bá”, az idegenvezetőnk, egy igazi, XXI. századi „székely atyafi”. Vele vágtunk neki a

hegynek, és nem bántuk meg, hogy nem a felvonót választottuk: az erdőn keresztül csodálatos ösvény vezetett a várhoz. Fentről fantasztikus kilátás nyílt a városra és a környékére.

Megfáradva ültünk vissza az autóbuszba, de a napnak még egyáltalán nem volt vége! Következett **Vajdahunyad**, a Hunyadiak ősi fészke. Sokak szerint Hunyad vára a történelmi Magyarország egyik legszebb vára. A várhoz több legenda is fűződik, falai közt az évszázadok során a nemzet számos nagyját megfordult.

Késő este értünk **Csernakeresztúrra**, Hunyad megye legnépesebb magyar lakta helységébe. A település nagy részét bukovinai székelyek leszármazottai lakják. Itt volt a szállásunk, helyi családoknál. Nagyon szívélyes vendéglátásban, és finom estebédben volt részünk. Akármilyen fáradtak is voltunk, a közös meccsnézés, szurkolás még belefért a programba, így aztán jó későn feküdtünk le, de megérte.

Kirándulásunk második napján egy finom és bőséges reggeli után indultunk útnak.

Az első megállóhelyen nemcsak a busz állt meg velünk, hanem az idő is. A **Kerci** kolostort 1202-ben alapították, a ciszterci rend legkeletibb kolostora volt. A helyi evangélikus lelkész mutatta be az apátság történetét.

Nagyszebenben városnézésen vettünk részt. A település még ma is az erdélyi szászok kulturális és társadalmi főhelye. 2007-ben Európa kulturális fővárosa volt. „Robi bá” mesélt a nagy ikonikus szemű házakról, melyek Nagyszeben becenevét adták. Itt töltötte gyermekkorát Kós Károly és Lám Béla, itt született Borsos Miklós képzőművész, aki önéletrajzi regényében felidézi a város század eleji életét. De Jósika Miklós, **Jókai Mór**, Kemény Zsigmond, Benedek Elek, Móricz Zsigmond, Makkai Sándor, Méliusz József és Szabó Gyula műveiben is gyakran feltűnik Szeben. Mivel nemcsak tudományokból él az ember, ezért szabadidőben bevettük a város fagyaltzóit is.

A következő megállóhelyünk **Brassó** volt. A belváros könnyen bejárható gyalog is. Az egyik legismertebb látnivaló a koronavárosban a Fekete templom, ezt természetesen mi is megtekintettük. A legendák szerint a Fekete templom neve onnan ered, hogy a homokkőből készült falai a koromtól fekete színűek lettek. A második napon szállásunk Csernátonban volt, „Ödi bácsiéknál”, akik szép szállással és finom vacsorával örvendeztettek meg bennünket.

Fáradtságot nem érezve indultunk neki a harmadik napunknak. **Csernátonban** a Haszmann Pál Múzeumban kezdtük a programot. Az alapító unokája fogadott bennünket, ő mutatta be a skanzen történetét. A rengeteg látnivaló, az áttelepített székely házak, kapuk, bútorkészítések, a mezőgazdasági

gépek és szerszámok, a rádiók mellett talán az maradt meg bennünk a legjobban, hogy „Idegen kutyával ne barátkozzunk”! Erről Ottó bácsi, volt tanárunk tudna bővebben mesélni...

A látogatás után elindultunk Csíkszereda felé. Nem is kellett térképet néznünk, hiszen egyre több volt a magyar felirat, és egyre több helyen talákoztunk eladó „pityókás kenyérrrel” is. Rövid utazás után érkeztünk meg a **Szent Anna-tóhoz**. Medvével nem talákoztunk, viszont a nyomait láttuk. Érdekes, hogy senki nem maradt le a csoporttól, sőt a túra ideje alatt mindenki ragaszkodott ahhoz, hogy a csapattal tartson... A **Mohos-tőzezlápban** egy különleges mesevilág tárult elénk. A láp (népi nevén: Kukojszás, vagy Kukujzás-posvány) a Hargita hegység vulkanikus vonulatának utolsó, legdélebbi tömbjének, a Csomád-hegység ikerkráterének északi kráterét tölti ki. (A másik kráterben található a Szent Anna-tó). Jókai Mór a 19. század közepén még két-háromszáz kisebb-nagyobb tavacska-t vélt látni e helyen, de valószínűleg eltúlozta a számot. Érdekes növényeket ismerhettünk meg:

- a tőzegrozsmaringot (Gyönyörű, lampionszerű kis virágai nem is sejtetik, hogy a növény minden része halálosan mérgező. A KGB emberei állítólag ennek a növénynek a mérgét használták a hírhedt „esernyős trükk” alkalmazásakor.) és a
- mármorkát (Elfogyasztva hallucinogén tünetek jelentkezhetnek, azaz „mámmoros” állapotba kerülhetünk. A másik tünet, a heveny hasmenés alattomosan, csak ezután jelentkezik).

Ismét egy fárasztó, de élményekkel gazdag nap után foglaltuk el a szállásunkat, most már Csíkszeredában.

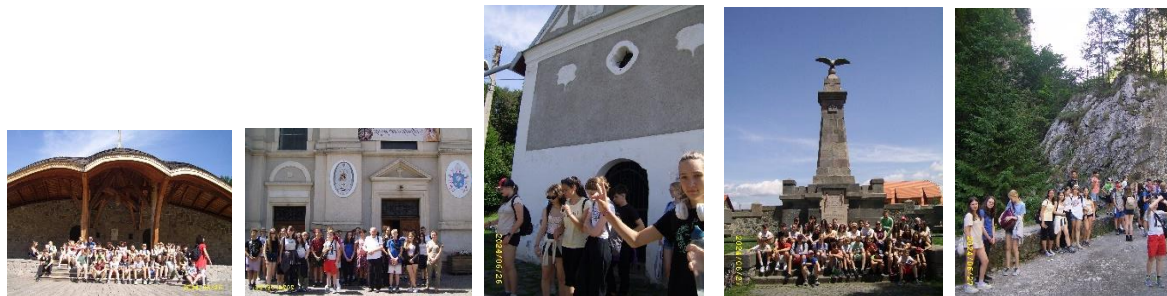
A negyedik nap reggelén „Robi bá” ismertette a programot, és már akkor tudtuk, hogy ma sem fogunk unatkozni.

Csíksomlyón kezdtük a napot. Felmásztunk a nyeregbe, majd a „Barátok feredőjében” pihentünk meg. A Kegyetemplomban talákoztunk Lezsák Sándor úrral, az Országgyűlés alelnökével. A szívélyes beszélgetés után még egy közös kép is készült a képviselő úrral.

Madéfalván fejet hajtottunk az emlékműnél. Megismerkedtünk a falu véres történetével, elborzadtunk attól, ami 1764. január 7-én zajlott a településen.

A Csíki-falvak (Madaras, hol a pap is fazekas, Rákos, Csíkszentdomokos - Márton Áron szülőfaluja) után érkeztünk meg **Gyergyóba**, és indultunk tovább a **Békás-szoros** és a **Gyilkos-tó** meghódítására. A szoros nevét az azonos nevű Békás patakról kapta, amely felelős a szoros kialakításáért. A folyó mellékvizei mind vadregényes, mesés szurdokokat vájtak a mészkőbe. A szurdok részei: a Pokol kapuja, a Pokol tornáca, és a Pokol torka. Utunk magas sziklák közt vezetett, melynek a hegyi patak kísérte végig útját, aminek sodrása néhol igen erőteljes volt. A Gyilkos-tó Erdély

egyik legismertebb tájképe, igazi természeti ritkaság. Páratlan látvány a rozsdás vörös víztükréből meredező fatörzsek csomkaival. A szabadidőben nemcsak látnivalókban gyönyörködtünk, hanem a kirakodóvásárban is.

Az ötödik napon izgatottan keltünk, mert tudtuk, hogy eddig még át nem élt élmények várnak ránk.

Reggeli után az **Ezeréves határ** felé indultunk. Csodálatos látványban volt részünk az utazás során. Lankás legelők, csobogó patakok, tavak, pásztorok a nyájaikkal, zsindelyes házikók. **Gyimesbükk** mindössze 44 km-re van Csíkszeredától. Itt található meg a 30-as vasúti őrház, az Ezeréves határ legfontosabb szimbóluma, amely a román-magyar állam közti szerződés alapján létrejött, Csíkszereda-Gyimesbükk-Palánka-Kománfalva vasútvonal részeként épült 1896-1897 között. Ez volt a legkeletibb ilyen őrháza az egykori MÁV-nak, azaz a Magyar Királyi Államvasútnak. Az őrházban egy idős bácsi tartott nekünk felejthetetlen előadást.

Utána átsétáltunk az út másik oldalára, ahol megismertük A Hit Kapuját és a Megmaradásunk Oszlopait. Ezek az életre vezető kulcsszavak olvashatók a kapukon: Isten, Haza, Család, Anyanyelv, Alkotás, Jog, Kultúra, Hagyomány, Egység, Szabadság, Jövő. Az út során vezetett ÉlményM füzetbe mindannyian le is jegyzeteltük ezeket a szavakat.

Utána elindultunk Kostelek felé. Csíkszépvíz felett a „motorsirülőnél” már vártak ránk a kosteleki szekeresek, akik vadregényes vidéken, lélegzetelállítóan szép tájakon zötyögve, lovaskocsikkal vittek minket az elzárt kis magyar nyelvi szigetre, a hegyek mélyén megbúvó, minden más településtől távol eső Kostelekre, amely földrajzilag és néprajzilag Gyimes része, közigazgatásilag viszont Bákó megyéhez, Moldvához csapták a diktatúra idején.

Kosteleden a „Felszállott a páva” versenyen közismertté vált ifjú tanító, a Szellő néptáncgyűttes vezetője, Vaszi Levente várt minket, aki magyartanárként dolgozik szülőfalujában, a Moldvai Csángómagyar Oktatási Program keretében. Tizenhárom évet „csángált” távol szülőfalujától, megjárta Csíkszeredát és Sepsiszentgyörgyöt, míg végül csak hazahúzta a szíve. Magát hagyományőrző tanár bácsinak nevezi, a falujának helyét pedig így írta körül: „ott van, ahol az ember azt hiszi, hogy eltévedt, csak még egy kicsit tovább”. Vaszi Levente arra tette fel az életét, hogy a következő generációk is megismerjék gyökereiket, hogy a mai csángó gyerekek az ének, a tánc és a magyar nyelv összetartó ereje révén továbbvigyék a több évszázad óta élő tradíciókat. Hivatásáról így vall: „A Szellő Néptáncgyűttes tagjaként az a feladatom, hogy éltessem és továbbadjam azokat a kincseket, amiktől mi kosteleki csángók vagyunk: néptánc, népviselet, hagyományok, magyar nyelv, kultúra és hit”.

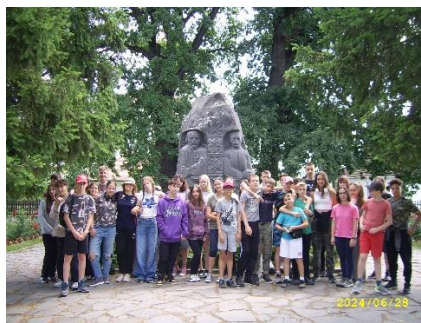
Áadtuk a magunkkal vitt ajándékokat, adományokat, majd meghallgattunk egy előadást a csángók mindennapjairól, az oktatásról, és még arra is volt időnk, hogy közösen táncoljunk.

A hatodik napon reggel már bőrröndjeinkkel érkeztünk az autóbushoz. Hazafelé vettük az irányt, de nem szomorkodtunk, hiszen tudtuk, hogy még rengeteg élmény vár ránk. A Tolvajos-tetőn át érkeztünk Udvarhelyre, a „**Székely Anyavárosba**”. Útközben átutaztunk a „világ legmagasabban fekvő magyar városán”, **Szentegyházán, Máréfalván** megszámoltuk az út melletti székelykapukat, Szejkézfürdőn beleszagoltunk a levegőbe. **Farkaslakán** fejet hajtottunk Tamási Áron sírjánál. A település legfontosabb látnivalója az író síremléke, amely az évtizedek alatt zarándokhellyé változott. A falu híres írójának temetése 1966-ban volt, a mai síremléket Szervátiusz Jenő és fia készítette el 1972-ben.

Természetesen **Korond** település sem maradhatott ki, így egy rövid időt ott is töltöttünk. Korondon a fazekasságnak ősi hagyományai vannak, sokan Európa egyik legjelentősebb fazekas központjának tartják.

Amikor már minden hasznosnak tűnő ajándékot megvettünk, meg sem álltunk **Parajdig**. Az Európa szerte híres székely Sóvidék központja, a Kárpát-medence egyik legfontosabb sóbányászati helye. A parajdi só gyógyhatású, hiszen minden fontos nyomelemet tartalmaz, ám szennyeződésektől, allergénektől mentes. A hegy belsejébe egy autóbusz vitt le minket, ott pedig szemünk elé tárultak a hatalmas tárnák. Mindannyiunknak emlékezetes élménye marad a sóbánya!

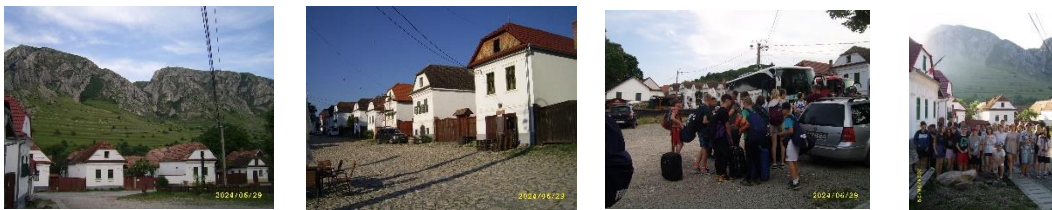

És a napnak még mindig nem volt vége!

Fájó szívvel hagytuk el Székelyföldet. Marosvásárhely érintésével értünk el Tordára, ahol a szakadék és egy jó nagy túra várt ránk.

Az utolsó esti szállásunk **Torockón** volt. Kedves szavakkal és finom vacsorával vártak bennünket a vendéglátóink, helyi magyar családok voltak ők is. Torockó, az egykori bányászváros a Székelykő árnyékában fekszik. A zömmel magyarok lakta festői fekvésű falu egyedi stílusú, hófehérre festett házaival, különleges népviseletével és népművészetével Európa Nostra-díjat nyert és nagy eséllyel pályázik a Világörökségi címre.

Kétszer kelt fel a Nap a Székelykő mögött, mi pedig az utolsó kirándulási napunkra készültünk.

A hetedik napon elindultunk hazafelé. Előtte rövid városnézésen vettünk részt **Kolozsváron**, megnéztük, hogy megvan-e a kilenc zár és Virág János...

„Senki soha hivatalosan tán ki nem mondotta a száján, és semmi hivatalos írás ki nem hirdette, de Kolozsvár Erdély fővárosa száz és száz évek óta a mai napig.” (Kós Károly, 1934)

Csodálatos 7 napos kiránduláson vettünk részt Erdélyben. Iskolánk névadója, Jókai Mór így foglalta össze érzéseit:

„Én Erdélyt szívemben magammal viszem...”

Mi, a Budapest XIV. Kerületi Jókai Mór Általános Iskola hetedikesei szívünkbe zártuk a „Tündérkertet”. Köszönjük mindenkinek, aki ezt lehetővé tette!

Geiszler Krisztina projektvezető és a

7.a, 7.b, 7.c osztály tanulói

Budapest, 2024. július 18.

